

Les persones com a prioritats, per damunt de qualsevol administració

En defensa radical de la centralitat o la radicalitat del centrisme

EPERE MACIAS

En el precongés, en el mateix congés de CDC i sobretot en el postcongés s'ha reproduït la clàssica controvèrsia entorn del posicionament ideològic del partit. A més, el debat entorn del sentit del vot que ha de tenir CiU de cara al referèndum de la dita Constitució europea ha accentuat encara l'esmentada controvèrsia.

Una simplificació, potser excessiva, de les posicions situaria d'una banda els sectors sobiranistes en la defensa d'un partit molt abocat cap a posicions radicals en la defensa dels drets nacionals de Catalunya i cap a plantejaments de signe clarament socialdemòcrata. I a l'altra banda hi hauria els moderats, procedents del liberalisme, del centrisme nacionalista o simplement del centredreta sociològic. Un tret comú d'ambdues famílies és el seu europeisme convençut, que forma part de l'esperit fundacional de la mateixa CDC. En aquests moments aquesta no és una qüestió banal, sinó un element d'extraordinari valor polític de cara a les decisions que cal prendre els propers mesos.

És obvi que qualsevol plantejament estratègic d'una força política ha de comptar amb la diagnosi de l'entorn polític i social en què interactua. I, per això, cal donar una ullada als altres partits polítics i als seus actuals posicionaments. Cal fer-ho no pas des del voluntarisme acrític -aquell que fa dir que el tripartit ho fa tot malament- ni des del camp de les emocions, en què encara a CiU hi ha massa emprenyament cap als signants del pacte del Tinell. Cal, a més, reconèixer que la societat catalana ha canviat molt i molt, els darrers anys. Aquell pujolisme hegemònic que germinava arreu els primers vuitanta, avui ja no troba més que en sectors massa escadussers el substrat en què arrelar. I, per a CDC, això significa que prèviament a la tasca de sembrar en cal una altra: la de preparar el terreny. La gent de pagès sap el que això vol dir: primer cal reconèixer el sòl, per esbrinar quins components conté, després cal veure les condicions de l'entorn, com ara la possibilitat de regar-lo o no. Finalment caldrà preparar el terreny, tot llaurant-lo i adobant-lo si cal. Tot això és el que cal fer. I és una feina. I és molt diferent d'aquella tasca que s'encomanava ordinàriament al líder carismàtic, i en la qual tota la feina de la militància era anar a arregar la collita.

Ja s'entén que davant d'aquest panorama cal que les famílies convergents -i les de CiU- sapiguem trobar l'objectiu comú i articular un procés racional per assolir-lo. Un pas de gegant fou l'esmentat congés de CDC, que va esdevenir un inici esperançador en aquest llarg i feixuc camí de la nova convergència. Ara bé, tot el que s'hi va aconseguir fóra debades si hom tingues la temptació de creure's que ja està tot fet i que reforçat Artur Mas, ell

serà el nou guia que només cal seguir sense replicar i deixant-lo que faci, ell tot sol, tota la tasca.

En un país on ara per ara tots els cotxes oficials -i més cotxes que mai, per cert- tenen com a usuaris els socialistes i els seus socis de govern. En un país on molta gent comença a adonar-se del risc d'una concentració de poder tan gran en unes soles mans. En un país on les entrevistes presidencials a la televisió pública tenen el mateix format que a la chavista Veneçuela. En un país on el discurs oficial condemna la iniciativa cívica a l'ostracisme i viu de mausoleus tipus Fòrum i de la cultureta tardobocacciana... En aquest país, el subsòl espera pacientment l'adob que una força política com CiU pot aportar, si s'ho creu i s'hi posa a pensar.

Però a CiU li cal formular una oferta diferenciada del tripartit, amb personalitat pròpia i fugint dels esnobismes *progres* que tant de mal podrien fer al país. Al meu entendre cal cercar aquesta oferta en el camp de la radicalitat centrista. Perquè, en aquests temps de *maragallades* i de tarannàs buits de contingut, la gent espera un missatge nítid i sense cap concessió a la demagogia tan pròpia del socialisme ibèric. Cal, per començar, recuperar la ideologia de l'esforç i el valor del sacrifici personal i solidari. Algú podria replicar que això és de dretes. De cap manera: compareu les propostes aznaristes, en què l'Estat ens ho havia de

resoldre tot, amb la permanent intrusió de les esquerres governants en la societat, és el mateix model que sempre acaba passant per damunt de la gent. La radicalitat del centrisme reivindica el paper de les persones, de la societat civil, de l'economia social i de la iniciativa privada i unes administracions correctores de desequilibris i subsidiàries en els altres rols.

suport als emprenedors, a la gent que se la juga per crear riquesa i benestar.

O es vol *arreglar* la sanitat. I es comença acomiadant centenars de metges, fent pagar a pagesos, taxistes i transportistes el sobrecost d'unes mesures adoptades de cara a la galeria. No fóra més senzill comptar amb els professionals, amb la iniciativa social i les institucions sanitàries no governamentals existents? La radicalitat del centrisme es basa a creure més en la gent que no pas en les creixents castes governants instal·lades a cos de rei en les administracions catalanes.

I ara vindrà el gran xou de l'organització territorial, en què els *barons* socialistes del Baix Llobregat imposaran la seva Catalunya sense equilibri possible a un conseller Carretero a qui no els importa debilitar per qualsevol mitjà. La radicalitat del centrisme convergent també aquí es fa necessària: la política territorial d'aquests 23 anys, en què tan important ha estat Bellvitge com Montanisell, en què igual atenció es prestava a la línia 9 del metro que al rec de la Terra Alta.

Reivindico, doncs, per a CDC i per a CiU, aquest nou radicalisme basat en les persones com a prioritat, en la seva primacia per damunt de qualsevol administració. Basat en un nacionalisme tan radical com cohesionador i integrador. Basat en un europeisme a prova de Constitucions... La tan anhel·lada centralitat social s'acabarà instal·lant a l'entorn d'aquest radicalisme centrista. Temps al temps!

• PERE MACIAS I ARAU. SECRETARI GENERAL ADJUNT DE CIU

Renat Botet

PERE VERDAGUER

Renat Botet ha fet una carrera de professor de castellà, essencialment al Liceu Déodat de Séverac i al Col·legi de Ceret. Avui és jubilat. Però hi ha tres altres activitats a les quals ha dedicat el seu temps lliure i el que ha robat al son: han estat l'ensenyament de la nostra llengua, el teatre i la lexicografia. El català, ell l'ha ensenyat durant anys i panys als alumnes dels dits establiments que havien escollit aquesta especialitat i als adults interessats que freqüentaven els establiments culturals de la vila. Pel que fa al teatre, podem dir tranquil·lament que la seva perennitat a la capital del Valespir, que és allí on ha viscut més temps, ha reposat sobre dues persones essencialment: Pere Guisset, el dramaturg avui desaparegut, i Renat Botet, director però a qui li ha tocat de fer tots els papers de l'auca. Tots dos han sabut integrar-se en el teixit social per tal de donar llarga vida a una companyia d'aficionats que duia (i duu, per bé que s'hagi rejuenit) el nom de Grup Fontfreda. La tradició teatral de Ceret remunta a Gustau Violet, però el Grup Fontfreda l'han encarnat durant molts anys, fent-la més duradora que, per exemple, l'escola d'Illa de Tet amb Llúcia Bartre, la de Millars amb Josep Tolzà, o la de Perpinyà amb el Fanal de Sant

Vicenç, Esteve Albert i Jordi Pere Cerdà.

Ara bé, en el secret del seu despatx, allò que ha apassionat d'ençà de sempre l'home és la lexicografia. Ell ha recollit i ordenat un material enorme, que la cultura catalana tindria tot interès a aprofitar. Aquests últims anys n'ha donat a conèixer diversos fragments. Parlarem avui, en particular, del més substanciós: el *Diccionari català-francès* d'Enciclopèdia Catalana, un llibre de mil tres-cents pàgines. Per aquest treball, Botet s'ha associat amb Cristià Camps, que és un rossellonès professor de català a la Universitat Paul Valéry de Montpeller, autor d'una sèrie llarga de treballs, alguns d'ells també de lexicografia. La catalanista Maria-Claire Zimmerman, professora a la Sorbona i directora del Centre d'Estudis Catalans del carrer de la Bretonnerie, que signa el pròleg, diu molt justament que es tracta d'un treball d'una excepcional qualitat. En subratlla el rigor metodològic i el desig d'exhaustivitat. Calia, per realitzar una obra com aquesta, un coneixement perfecte de les dues llengües i els rossellonesos, que són faltament catalans i francesos, eren molt indicats.

Dues altres mostres del treball de Botet són el *Vocabulari rossellonès* publicat pel perpinyanès Traubcaire, que és el primer treball seriós que ha vist la llum en aquest domini, i un recull de proverbis que figura també al catàleg de Traubcaire. Totes aquestes obres, pensades especialment per a la traducció al francès, seran evidentment molt útils. Pensem en la projecció exterior de la nostra llengua en la necessitat de posar, en particular, la nostra literatura a l'abast de la població estrictament francòfona de la Catalunya del Nord.

• PERE VERDAGUER. ESCRIPTOR